

Bi- och multilateralt samarbete

Innehåll

1. Regeringsbeslut 10, 2005-10-20, Fö2005/2483/MIL, Planeringsanvisningar för Försvarsmaktens budgetunderlag för 2007, Särskild redovisning nr 5 – Bi- och multilateralt samarbete.....	2
1.1 Uppgiften	2
1.2 Sammanfattning	2
1.3 Bakgrund och syfte	2
2. Övergripande inriktning av FM internationella relationer	3
3. Inriktning av FM deltagande i internationella organisationer.....	4
3.1 EU	4
3.2 Nato / PFF	5
3.3 FN / SHIRBRIG.....	8
3.4 NORDCAPS	8
3.5 NORDAC.....	8
3.6 EDIR-FA.....	9
3.7 ITEP	9
4. Inriktning av verksamhet per funktion/område.....	10
4.1 Internationella insatser	10
4.2 Förmåge- och förbandsutveckling	10
4.3 Internationellt materielsamarbete	20
4.4 Exportstöd / exportfrämjande åtgärder	21
4.5 Forskning och teknikutveckling.....	22
4.6 Personalutbildning och bemanning.....	23
4.7 Internationellt miljösamarbete	27
4.8 Internationell frivilligverksamhet	29
4.9 Rustningskontroll.....	30
4.10 Minhantering.....	31

1. Regeringsbeslut 10, 2005-10-20, Fö2005/2483/MIL, Planeringsanvisningar för Försvarens budgetunderlag för 2007, Särskild redovisning nr 5 – Bi- och multilateralt samarbete

1.1 Uppgiften

Ur Regeringsbeslut 10, 2005-10-20, Fö2005/2483/MIL, Planeringsanvisningar för Försvarens budgetunderlag för 2007, Särskild redovisning nr 5:

”Försvarens makt skall lämna förslag på lämpliga förändringar av områden, partners och former för bilateralt och multilateralt samarbete inom insatser, utbildnings- och övningsverksamhet samt materielförsörjning inklusive forskning och teknikutveckling.”

Uppgiften har i dialog med Fö omformulerats till att Försvarens makt lämnar förslag på lämpliga *inriktningar*, istället för lämpliga *förändringar*.

1.2 Sammanfattning

Bi- och multilateralt samarbete är en förutsättning för Försvarens maktens förbands- och förmågeutveckling inom samtliga områden.

De krav som följer av Sveriges medlemskap i EU utgör den viktigaste påverkansfaktorn för Försvarens maktens internationalisering och internationella åtaganden.

Sveriges behov inom ramen för utveckling av EU:s militära krishanteringsförmåga samt svenska truppbidrag i Nato-ledda operationer styr ytterst behoven av Försvarens maktens deltagande i Partnerskap för Fred. Där aktiviteter inte finns inom EU-ram, skall PFF-relaterade aktiviteter utnyttjas. Duplicering avseende förmåge- och interoperabilitetsskapande aktiviteter skall undvikas.

I enlighet med vad Försvarens makt tidigare år har redovisat är de viktigaste samarbetsländerna; USA, Storbritannien, Finland, Norge, Danmark, Nederländerna, Tyskland och Frankrike. Form och samarbetsgrad varierar beroende på sakområde.

1.3 Bakgrund och syfte

”Genom att stärka vår förmåga att delta i internationellt arbete och krishanteringsinsatser stärks internationell fred och säkerhet både för Sverige, för EU som helhet och för vår omvärld [...]. Då en majoritet av dagens väpnade konflikter är inomstatliga, konfliktorsakerna är komplexa och de flesta internationella insatser innehåller både civila och militära element, talar mycket för att de insatser som blir aktuella kommer att fortsätta att vara multifunktionella och krävande. Därför

ökar kravet på förmåga att samverka med andra länder bilateralt, och inom ramen för multilaterala organisationer” (Ur försvarsproposition 2004/05:5)¹.

Syftet med detta dokument är att ge övergripande inriktningar av Försvarsmaktens internationella samarbete. Samarbetet avseende Internationella insatser och Underrättelsetjänst redovisas i andra dokument. Internationella insatser i SR 03 och förslag på försvarsattachéorganisationens utveckling i skrivelsen 2006-03-20, H/S 19443:80529.

2. Övergripande inriktning av FM internationella relationer

Försvarsmaktens förmåga att genomföra internationella insatser skall öka såväl kvantitativt som kvalitativt². Sammantaget kommer denna ambition att på ett avgörande sätt dimensionera Försvarsmaktens utformning, dess förmåga till väpnad strid på kort och medellång sikt samt förutsättningarna för fortsatt utveckling.

De krav som följer av Sveriges medlemskap i EU utgör den viktigaste påverkansfaktorn för Försvarsmaktens internationalisering. För att Försvarsmakten skall kunna lösa sina uppgifter i framtiden är ett fortsatt förändringsarbete i nära samverkan med FN, EU och NATO nödvändigt. Deltagande i internationella operationer ställer stora krav på interoperabilitet hos insatsförbanden vad gäller såväl doktrin/metod som personal, teknik och organisation. All interoperabilitetsutveckling skall ske i enlighet med NATO:s standardiseringsnorm eftersom denna även utgör grunden för utvecklingen inom EU och vårt deltagande i alla militära operationer. Försvarsmaktens deltagande i PFF skall alltid utgå från de egna behoven av förmågeutveckling och utveckling av interoperabilitet, i första hand syftande till stärkt förmåga i internationella insatser.

Bi- och multilateralt samarbete är en förutsättning för Försvarsmaktens förbands- och förmågeutveckling inom samtliga områden. Det är därför nödvändigt att tillvarata möjligheterna, som finns i ökat internationellt samarbete, att bredda och fördjupa samarbetet med utvalda länder inom utbildning, övningar, ”pooling” och materielförsörjning. Detta en fråga om rationalitet. Ett ytterligare steg är att undersöka möjligheterna att utveckla östersjösamarbetet på det operativa planet rörande fredstida sjöminröjningssamarbete, gemensam fredstida övervakning i luften, respektive på och under havsytan. Försvarsmakten skall även söka möjligheter att organisera och genomföra bilaterala och multilaterala övningar i Sverige, samt fortsatt överse möjligheterna att medverka i övningsverksamhet utomlands. Deltagande i internationell övningsverksamhet, inte minst med potentiella insatspartners, är betydelsefullt för utvecklingen av vår operativa förmåga att genomföra kvalificerade internationella operationer. Försvarsmakten skall också, i högre utsträckning, basera utvecklingsåtgärder i samverkan med andra nationer.

¹ Prop 2004/05:5, kap 5.2 ”Grundelement för svensk säkerhetspolitik”, s 23 samt Kap. 5.3 Konsekvenser för svensk säkerhetspolitik, s 25.

² Ibid.

3. Inriktning av FM deltagande i internationella organisationer

Ingångsvärden:

- ”Försvarsmakten skall löpande stödja Regeringskansliet (Försvarsdepartementet) i förhandlingsarbetet i FN, EU, OSSE och Nato/PFF genom aktivt delta i utarbetandet av instruktioner och underlag till dessa. Försvarsmakten skall i för detta ändamål stärka sin bevakning av och expertis beträffande utvecklingen av EU, Nato/PFF och FN.”³
- ”Försvarsmakten skall genomföra internationell verksamhet i Sverige och utomlands inom ramen för FN; EU; OSSE; NATO/PFF och det nordiska samarbetet.”⁴
- ”Försvarsmaktens förmåga till multinationell interoperabilitet skall utvecklas gentemot eventuella gemensamma standarder och normer överenskomna inom EU. Där sådana inom EU ej existerar, skall Nato standarder och normer utgöra norm för Försvarsmaktens förmåga till multinationell interoperabilitet.”⁵
- ”Försvarsmakten skall delta i det säkerhetsfrämjande samarbetet i Östersjö-, Arktis- och Barentområdet i enlighet med verksamhetsplaner, årsprogram och särskilda regeringsbeslut.”⁶

3.1 EU

Ingångsvärden:

- ”Europeiska unionen är central för Sveriges säkerhet. [...] Stärkt EU-förmåga kommer Sverige till del. Därför ligger det i Sveriges, liksom i andra medlemsländers, intresse att öka EU:s kapacitet för krishantering. Fokus bör nu vara att Sverige substantiellt bidrar till EU:s förmåga att ställa snabbinsatsresurser till förfogande vid krishanteringsinsatser.”⁷
- ”Försvarsmakten skall biträda Regeringskansliet (Försvarsdepartementet) i arbetet med krishanteringsuppgifter inom Europeiska unionen.”⁸
- ”Försvarsmakten skall stödja Regeringskansliet (Försvarsdepartementet) vad avser Europeiska försvarsbyråns (EDA) verksamhet. Försvarsmakten skall vidare ha ett sammanhållande ansvar [...] för framtagande av underlag till Regeringskansliet (Försvarsdepartementet) inför styrelsemöten i EDA som sker i sammansättningen för försvarsplanerare.”⁹

³ RB 06 not 15. s. 9

⁴ RB 06 not 23. s. 13

⁵ RB 06 not 1. s. 2

⁶ Förordning med instruktion för FM, SFS 2000:555, Ändring t.o.m. SFS 2005:823, §6.

⁷ Prop 2004/05:5, Kap. 5.3 Konsekvenser för svensk säkerhetspolitik, s. 27

⁸ Förordning med instruktion för FM, SFS 2000:555, Ändring t.o.m. SFS 2005:823, §5.

⁹ RB 06 not 13. s. 9

Analys och inriktning

I behovskatalogen (Requirements Catalogue - RC 05) identifieras de militära kapaciteter som EU behöver tillgång till för att klara krishantering inom ramen för HG 2010. Medlemsländerna ska anmäla de förmågor och styrkor som de kan ställa till förfogande för detta syfte till en styrkekatalog (Force Catalogue). De anmälda förmågorna analyseras i en process som mynnar ut i en beskrivning av de brister som föreligger avseende EU:s förmåga att leva upp till de identifierade behoven. Long Term Vision (LTV) är EU:s långsiktiga förmågevision, bortom år 2010. Ministerrådet hanterar den politiska processen kring visionen med konkret sakexpertis inom ramen för EDA.

Arbetet inom ESFP fokuseras nu mot en kontinuerlig gemensam kapacitets- och förmågeutvecklingsprocess. De tydligaste resultaten av denna process är den pågående omsättning av *Requirements Catalogue 05* till en *Progress Catalogue*, via *Force Catalogue*, samt arbetet med en första gemensam *Long Term Vision*. Dessa båda produkter kommer att utgöra navet i den fortsatta gemensamma kapacitets- och förmågeutvecklingen.

Försvarsmakten och Sverige har en nationell process för nationell kapacitets- och förmågeutveckling. Den kompetens som därigenom byggts upp har inneburit att Sverige mycket aktivt kunnat delta i det gemensamma arbetet inom EU. För att säkerställa att våra nationella krav ligger till grund såväl vid erbjudan av kapaciteter till *Force Catalogue* som förmågeutvecklingen på längre sikt, skall inriktningen av våra nationella processer i det längsta harmoniseras med motsvarande inom EU. Förutom harmoniseringen av Försvarsmaktens arbetssätt och produkter kommer även förändringar i samarbetet med regeringskansliet och stödmyndigheterna att behövas.

Inom EDA sätts fokus på förmåge- och kapacitetsutveckling. Sedan årsskiftet 2005/2006 har EDA övergått från en etableringsfas till en resultatriktad fas. Ett antal Integrated Development Teams (IDT) och Project Teams (PT) är nu etablerade och Försvarsmakten deltar i huvuddelen av dessa. Kapacitets- och förmågeutvecklingen inom EU är fördelat mellan EUMC samt EDA, med ibland mycket korta tidsförhållanden för handläggning av svar. Detta gör att vi nationellt behöver samarbetsformer som medger snabb och enkel multifunktionell beredning.

Att Sverige är ordförandeland andra halvåret 2009 samt de förändringar som skett inom unionen, inte minst inom kapacitets- och förmågeutvecklingen i kombination med genomförande av operationer, ställer krav på att en personalstrategi utarbetas.

3.2 Nato / PFF

Ingångsvärden:

”Verksamheten inom samarbetet PFF skall bedrivas i enlighet med det individuella partnerskapsprogrammet och i enlighet med de mål som fastställs för Sveriges

medverkan i PFF planerings- och översynsprocess samt i enlighet med särskilda regeringsbeslut.”¹⁰

Analys och inriktning

Det politiska ramverket för Sveriges samarbete med Nato är samarbetsprogrammet Partnerskap för fred, PFF. Grundprinciperna för det svenska deltagandet är att det sker på frivillig basis och att Sverige själv bestämmer vilka aktiviteter vi önskar delta i.

Sveriges behov inom ramen för utveckling av EU:s militära krishanteringsförmåga samt svenska truppbidrag i FN- eller Nato-ledda operationer styr behoven av Försvarsmaktens deltagande i Partnerskap för Fred. PFF-relaterade aktiviteter skall nyttjas inom de områden där aktiviteter inom EU-ram inte finns. De aktiviteter som idag finns att tillgå inom ramen för PFF skall användas för utveckling av den svenska förmågan till deltagande i krishanteringsoperationer. Duplicering avseende förmåge- och interoperabilitetsskapande aktiviteter skall undvikas, så långt möjligt.

PARP och standardiseringsarbete

Planning And Review Process (PARP) är ett av de viktigaste instrumenten i PFF-samarbetet och utgör den centrala mekanism inom vilken Sverige utvecklar sin förmåga och interoperabilitet avseende militära, multinationella krishanteringsoperationer. Försvarsmaktens deltagande i NATO standardiseringsarbete sker genom deltagande i aktiviteter, övnings-, kurs-, seminarie- och ”workshop”-utbyte, som erbjuds inom ramen för Euro Atlantic Partnership Work Programme (EAPWP). Identifiering av behov av deltagande sker utifrån gjorda åtaganden inom PARP (partnerskapsmål). Sammanställningen av dessa aktiviteter utgör Sveriges Individuella partnerskapsplan (Individual Partnership Plan, IPP).

Standardiseringsarbetet inom EU och NATO består i utveckling, acceptering och implementering av överenskomna standardiseringsdokument. Standardisering syftar till att uppnå och vidmakthålla de erforderliga nivåerna av kompatibilitet, utbytbarhet eller samhörighet inom operativa, procedurmässiga, materiella, språkliga och tekniska områden.¹¹ För att nå Försvarsmaktens målsättning gällande internationell förmåga och samverkan med civila samhället är det Försvarsmaktens policy att öka interoperabiliteten bland annat genom standardisering. Denna målsättning skall uppnås genom deltagande i NATO och EU:s standardiseringsarbete. Sverige deltar idag, som partnernation, i NATO Committee for Standardisation (NCS).

Innehållet i de standardiseringsdokument som utarbetas inom EU och NATO skall implementeras i den omfattning som krävs för att motsvara Försvarsmaktens krav på interoperabilitet, antagna Partnerskapsmål och övriga internationella åtaganden.

¹⁰ Förordning med instruktion för FM, SFS 2000:555, Ändring t.o.m. SFS 2005:823, §6.

¹¹ Se FM policy för standardisering, FM/HKV, 2005-06-15, 09980:70559.

OCC E&F

Fram till och med under år 2010 skall Försvarsmakten ha evaluerat alla styrkeregisterförband enligt Operational Capabilities Concept Evaluation & Feedback-metod (OCC E&F), minst nivå "förmåga" självevaluering (nivå 2, steg 2). Så länge ingen särskild "EU-metod" finns att tillgå för evaluering av förbands förmåga skall nationellt modifierad OCC E&F-metod användas för evaluering av de typförband/typförbandsklossar som ingår i Sveriges bidrag till EU Battle Groups / NBG. En förutsättning för detta är att motsvarande typförband finns anmälda till OCC Pool of Forces. Alla typförband/typförbandsklossar som kan komma att ingå i svenska bidrag till EU BG, deltagande i stridsgrupp eller "enablers", skall anmälas till OCC Pool of Forces. Dessa skall evalueras minst vart tredje år för att evalueringsresultaten ska vara giltiga.

För att klara av implementering av OCC E&F skall Försvarsmakten utbilda en egen personalpool av evaluerare, vilka vid behov skall ställas till förfogande vid behov av evaluering av förband i Sverige eller utomlands.

För att få tillgång till så många kursplatser som möjligt vid Evaluators Training Course ska Försvarsmakten söka ta på sig värdskap för denna kurs, ensamt eller tillsammans med andra länder.

Deltagande i övningar

Vissa av Natos egna övningar är öppna för partnerländers förband vilka i förväg har klarat av en specificerad "Pre Exercise quality Threshold Evaluation", (PETE) och vars resultat har godkänts av "Officer Conducting the Exercise" samt att typförbandet finns anmält till OCC Pool of Forces. Vid svensk planering av deltagande i Nato-övningar skall hänsyn tas till PETE genomförande.

Nato väntas fatta beslut om att ytterligare Nato-övningar, d v s Nato Response Force-relaterade sådana, kan öppnas för partnerdeltagande fr o m år 2007. Villkoren för partnerdeltagande i dessa övningar är att aktuellt typförband finns anmält till OCC Pool of Forces samt att det har evaluerats med godkänt resultat upp till och med OCC E&F nivå "förmåga" självevaluering (nivå 2, steg 2).

PfP Standard Operating Forces Agreement (PfP SOFA) skall implementeras så långt som svensk lagstiftning tillåter.

SWEDINT

PFF-kurserna vid SWEDINT skall utgå ifrån Försvarsmaktens eget behov av kurser. Utöver svenskt deltagande får övriga partnerländer samt Nato-medlemmar bjudas in att delta i de kurser som använder av Nato klassificerad dokumentation. Detta gäller länder som kan påvisa täckande säkerhetsavtal med Nato avseende spridning av NATO-klassificerad information och dokumentation. Fram t o m år 2010 skall kurser som erfordras för implementering av Nordic Battle Group samt nästa "svenska" EU Battle Group prioriteras.

3.3 FN / SHIRBRIG

Ingångsvärden:

”Stödet för FN som normgivare och källa till global legitimitet, inte minst som mandatgivande organisation för internationella insatser, liksom för dess centrala roll på krishanteringsområdet, kvarstår som en grundpelare i svensk utrikes- och säkerhetspolitik. Sverige kommer att fortsätta att bidra till att stärka FN:s förmåga till krishantering, såväl genom deltagande i FN-ledda insatser som genom aktivt deltagande i arbetet med att förbättra kapaciteter och institutionella ramverk.”¹²

”Ett viktigt sätt för Sverige att bidra till att möta FN:s behov av snabba insatser eller stöd med speciella förmågor är genom SHIRBRIG.”¹³

Inriktning:

Försvarsmakten skall avdela personal till *Multinational Stand-by High Readiness Brigade for UN Operations (SHIRBRIG)* planeringselement och icke permanenta brigadstab samt delta i och stödja SHIRBRIG årliga övnings- och mötesprogram.

3.4 NORDCAPS

Inriktning:

Inom ramen för NORDCAPS-samarbetet skall Försvarsmakten fortsätta att utveckla en svenskledd Nordic Battle Group. De erfarenheter som vunnits, de samsamarbetsstrukturer som etablerats och de investeringar i främst materiel som gjorts inom ramen för NORDCAPS-samarbetet skall härvid nyttjas. Försvarsmakten skall fortsatt stödja NORDCAPS planeringselement i arbetet med utvecklingen av NORDCAPS framtida kursverksamhet samt översyn av NORDCAPS militära struktur.

3.5 NORDAC

Nordic Armament Cooperation (NORDAC) är ett etablerat och väl fungerande samarbete med en rad etablerade projekt, samsamarbets- och förundersökningsgrupper. Syftet med NORDAC är att finna finansiella, tekniska och gärna industriella fördelar i samarbete mellan de nordiska länderna. Arbetet inom NORDAC är i hög grad inriktat på att finna områden där gemensam anskaffning men även utveckling är möjlig. Syftet är att dela kostnaderna i ett livscykelperspektiv.

Ingångsvärden:

”Regeringen bedömer att samarbetet inom NORDAC [...] är värdefullt för den svenska materielförsörjningen. Sverige bör därför främst söka samarbete när det gäller utvecklingsprojekt och forskning och teknikutveckling med länderna inom sexnationerssamarbetet, USA samt de nordiska länderna.”¹⁴

¹² Prop 2004/05:5, Kap 5.3 Konsekvenser för svensk säkerhetspolitik, s. 27

¹³ Prop 2004/05:5, Kap 5.3 Konsekvenser för svensk säkerhetspolitik, s. 27

¹⁴ Prop 2004/05:05, Kap. 7.6 Materielförsörjning, s. 128-129.

Inriktning:

FM skall verka för att utveckling och gemensam anskaffning av materiel för internationella insatser får ökad prioritet inom NORDAC.

3.6 EDIR-FA

European Defence Industry Restructuring-Framework Agreement (EDIR-FA) är för FM en betydelsefull samarbetsorganisation eftersom samarbetet är med de fem mest betydelsefulla försvarsindustrinationerna i Europa. FM deltar i panel VI, Harmonisation of Military Requirements (HMR), vilken arbetar med kravharmonisering utgående från identifierade brister i förmågor. EDIR-FA (HMR) har visat konkreta resultat i form av utarbetade kravdokument (Common Staff Target-CST) inom gemensamt identifierade områden där det finns behov av koordinerad för- mågeutveckling. Arbetet sker i nära samarbete med försvarsindustri i Europa och forskningsgruppen inom EDIR-FA (GRD).

Inriktning:

FM skall verka för att samarbetet utvecklas så att EDIR-FA och EDA kompletterar varandra.

3.7 ITEP

Den 17 juli 2000 ingick Sverige och USA, Kanada, Belgien, Holland, Storbritanien och EU-kommissionen ett MoU-avtal om inrättandet av ett internationellt program för testning och utvärdering av utrustning för humanitär minröjning – International Test and Evaluation Program for Humanitarian Demining (ITEP). Den 14 juni 2002 undertecknade även Tyskland MoU-avtalet. Syftet är att ta fram standarder, samordna och genomföra provning av materiel och metoder samt sprida information om resultaten. Genom att på detta sätt samutnyttja resurser och erfarenheter från de deltagande länderna i ITEP kommer de avdelade resurserna att användas på ett effektivare sätt och därigenom bidra till att arbetet inom den globala, humanitära minröjningen förbättras. Detta kommer Försvarsmakten till del, dels i insatsförbanden, dels som ansvarig för SWEDEC, det nationella kompetenscentrat för ammunitions- och minröjning.

Inriktning:

FM skall fortsatt aktivt delta inom ITEP och verka för att samarbetet ytterligare utvecklas dels inom ITEP, dels med andra internationella organ såsom CEN (genom SIS) och FN (genom GICHD, Geneva Centre for Humanitarian Demining).

4. Inriktning av verksamhet per funktion/område

4.1 Internationella insatser

Försvarets förslag till inriktning av internationella insatser framgår av BU 07/SR särskild redovisning nr 3.

4.2 Förmåge- och förbandsutveckling

4.2.1 LED / INFO

Syftet med det internationella ledningssystemarbetet är att skapa kostnadseffektiva förutsättningar för interoperabilitet både vad gäller metoder, personal, organisation och teknik så att Sverige idag och i framtiden kan bidra med förband som både kan användas nationellt och internationellt.

Arbetet skall bedrivas på sådant sätt att Försvarets åtagande vad gäller anmälda förband i internationella insatsregister och deltagande i internationella insatser har erforderlig interoperabilitet vid utsatt tid. Interoperabilitetsarbetet med svenska förband anmälda till EU snabbinsatsstryka (EU Battlegroup) skall prioriteras. Inriktningen skall på sikt vara att nå interoperabilitet för alla förband. Arbetet med internationell interoperabilitet inom ledningssystemområdet skall vara integrerat med nationell utveckling så att inga nationella sär lösningar skapas.

När det finns skäl skall möjligheterna övervägas att i ökad omfattning delta i multinationella eller bilaterala ledningssystemarbeten för att minska eller helt avstå från eget nationellt utvecklingsarbete. Detta kan minska den totala kostnaden och arbetsbördan samt snabbare leda till interoperabla lösningar.

USA

USA är ett viktigt samarbetsland avseende främst tillgången till ny teknologi och utvecklingen av interoperabilitet. Ett fortsatt och fördjupat samarbete är därför viktigt. Införandet av Nätverksbaserat försvar (NBF) i svenska förband och system skall följa utvecklingen av interoperabilitet enligt NATO Network Enabled Capability (NEC) där USA är en betydelsefull aktör. Sverige kan genom samarbetet bidra till utvecklingen inom vissa områden som är till fördel för Sverige ur både ett ekonomiskt perspektiv och för fortsatt utveckling.

- Fördjupa samarbetet med USJFCOM bland annat genom fortsatt placering och utökning av antalet samverkansofficerare (framställan insänd till regeringen). Delta i av Sverige prioriterade konceptutvecklingar.
- Fortsätta samarbetet inom interoperabilitetsutveckling med främst taktiska datalänkar och signalskydd.
- Fortsätta samarbetet inom demonstratorverksamhet med gemensamt taktiskt radiosystem (GTRS).

- Fortsätta samarbetet avseende geografisk information. (T.ex geografisk information som är nödvändig vid internationella insatser).
- Fortsätta samarbetet inom War Gaming. Modellering och Simulering.
- Fortsätta samarbetet inom telekrigsområdet med bland annat utbildning av officerare i telekrig.
- Fortsätta (utveckla) samarbetet inom MNE-verksamheten och dra nytta av de erfarenheter och resultat som konstateras och använda dessa bland annat i vår metod- och procedurutveckling (interoperabilitet).
- Initiera fördjupat samarbete avseende Globale Information Grid (GIG) inklusive gemensamma experiment.
- Initiera fördjupat samarbete avseende Service Oriented Architecture (SOA).
- Fortsätta samarbetet inom ramen för SNR C4I.

Storbritannien

Storbritannien är ett viktigt samarbetsland bland annat för erfarenheter som ledare av internationella operationer. Vidare finns möjligheter till samarbete inom vissa områden som leder till delade utvecklingskostnader. Möjligheter att via samarbete påverka utvecklingen inom NATO, till exempel standarder, ökar. Närheten underlättar ett utökat och mer konkret samarbete i form av till exempel experiment och demonstrationer.

- Fortsätta samarbetet avseende utveckling av ledning för Nordic Battle Group.
- Fortsätta samarbetet inom området taktiska datalänkar.
- Påbörja samarbete inom området mjukvarubaserad radio med till exempel demonstrationer och vågformsutveckling vilket bland annat kan leda till möjligheter för bra fungerande interoperabilitet.
- Fortsätta samarbetet inom arkitekturutveckling och därmed få fortsatt tillgång till MoDAF och den utvecklingen som är gjord.
- Påbörja experiment avseende Service Oriented Architecture.
- Fördjupa samarbetet avseende NEC/NBF.

Finland

- Fortsätta samarbete främst avseende utveckling av ledning för Nordic Battle Group.
- Undersöka förutsättningar för fördjupat samarbete inom ramen för MNE 5.
- Initiera samarbete avseende NBF/NEC.

Norge

- Fortsätta samarbetet främst avseende utveckling av ledning för Nordic Battle Group.
- Fortsätta samarbetet inom geoinfo-området.

Australien

- Initiera samarbete med syfte att få tillgång till Australiens erfarenheter rörande metoder och processer för operativ och taktisk ledning att nyttja vid egen metodutveckling.

- Påbörja utbyte av erfarenheter från teknisk ledningssystemutveckling främst med avseende på SAAB:s utveckling av C2-system för Australien.

Nederländerna

- Genomföra informationsutbyte avseende C2-utvecklingen för eventuellt senare samarbete.

Singapore

- Fortsätta samarbetet inom experiment och metodutveckling samt arkitekturutvecklingsarbete.

Tyskland

- Fortsätta samarbetet inom ramen för MNE-arbete, där Sverige deltar i den av Tyskland ledda utvecklingen inom Informationsoperationer.
- Påbörja samarbete inom området taktiska datalänkar i syfte att få del av redan dragna erfarenheter vid utveckling och införande av datalänkar, främst Link 16.

Samarbetet med Australien, Nederländerna, Singapore och Tyskland, syftar till att få tillgång till erfarenheter som kan användas vid koncept- och metodutveckling och även information och erfarenheter som är av intresse vid utveckling och framtagning av tekniska system.

4.2.2 MARK

Det bilaterala samarbetet skall i första inriktas på att tillgodose markförbandens behov av att utveckla förmågan att uppträda på den internationella arenan. Samarbete som ger möjlighet att utveckla förmågan att genomföra och leda insatser med NBG är prioriterat. Förmågan utvecklas bäst genom samövningar, deltagande med personal/enheter vid övningar utomlands och deltagande av personal/enheter från andra länder vid övningar i Sverige. Även samarbete inom vissa prioriterade materielområden bedöms krävas för att ge erforderligt och kostnadseffektivt förmågetillskott. Samarbete inom doktrinområdet skall bl.a. ske genom deltagande i doktrinpanelen inom NATO LOWG (Land Operation Working Group).

Storbritannien

- Inom ramen för etablerat MoU fortsätta identifiera potentiella samarbetsområden avseende förmågeutveckling och materielutveckling. Samtal är påbörjade med Storbritannien avseende utveckling av de förmågor som identifierats som brist vid framtagandet av Funktionsplan Verkan mot Markmål.
- Påbörja Army-Army talks med främsta syfte att utveckla NBG, dels genom att ta del av Storbritanniens erfarenheter då det gäller att genomföra internationella operationer, dels utbyta idéer om framtida utveckling av lätta och medeltunga förbandskoncept med hög strategisk rörlighet.

- Fortsätta, och fördjupa samarbetet avseende kravharmonisering och gemensam utveckling av modulärt uppbyggt splitterskyddat enhetsfordon (SEP/FRES).

Nederländerna

- Påbörja regelbundna överläggningar med representanter för RNL Army i främsta syfte att utbyta erfarenheter avseende transformationen av markförband mot utökad internationalisering. Vidare bör överläggningarna syfta till erfarenhetsutbyte inom materielområdet, då flera materielsystem liknande de i Sverige används av Nederländernas armé. Inledande kontakter har tagits. Inledningsvis är särskilt utvecklingen inom markunderrättelseområdet (t ex UAV), och de luftburna förbanden av intresse, men också erfarenhetsutbyte då det gäller utvecklingen av de mekaniserade förbanden bedöms kunna bli givande.
- Fortsatt planera för deltagande med förband vid ömsesidiga övningar.

Tyskland

- Fortsätt Army-Army talks inom ramen för TR med Tyskland med syfte att dels ta del av Tysklands erfarenheter avseende att genomföra insatser bl.a. i Afghanistan.
- Fortsätt och utveckla det samarbete som etablerats mellan MSS respektive Ing2 och dess motsvarigheter i Tyskland, dels genom fortsatt deltagande med plut(oner) vid övningar i respektive land, dels genom att delta med officerare i kurser eller andra utbildningar i Tyskland respektive Sverige.
- Vidmakthålla samarbetet inom materielområdet (etablerat MoU-samarbete) på nuvarande nivå

Schweiz

- Fortsätt Army-Army talks.
- Planera för deltagande av Schweiziskt förband i arméns slutövning 2007.
- Delta med officerare i kurser eller andra utbildningar i Schweiz.

Norge, Finland och Danmark

- Utöka successivt antalet samövningar med Finland, Norge (och Estland) i syfte att utveckla NBG.
- Utöka samarbetet inom materielområdet med i första hand Norge och Danmark, med främsta syfte att på sikt finna kostnadseffektiva nordiska underhållslösningar genom gemensam anskaffning av liknande materielsystem.

USA

- Utöka nuvarande samarbete inom framför allt doktrinutvecklingsområdet och undersök möjligheten att placera officer(are) vid TRADOC/training&doctrine command.
- Vidmakthålla samarbetet inom materielområdet, främst vad gäller utveckling av intelligent ammunition

Frankrike

- Fortsätt nuvarande samövningar som främst sker med I19 (jägarbat).
- Vidmakthålla samarbetet inom materielområdet (etablerat MoU-samarbete) på nuvarande nivå.

4.2.3 SJÖ

Syftet med det internationella samarbetet är att utveckla den marina förmågan att genomföra kvalificerade insatser. Detta ställer krav på interoperabilitet och förmågeutveckling inom samtliga områden, inte minst beträffande teknologiutveckling och utveckling av humankapital. Sammantaget leder detta till att USA, Storbritannien, Tyskland och Nederländerna är de viktigaste länderna att samarbeta med.

Danmark

- Vidmakthåll och utveckla övningsarbetet (eventuellt inom ramen för DANEX).

Estland, Lettland och Litauen

- Vidmakthåll samarbetet inom ramen för MCOP

Finland

- Vidmakthåll övnings- och operativt samarbete (Lovisa, amfibie och SUCFIS¹⁵).
- Genomför Navy - Navy samtal regelbundet.

Nederländerna/Belgien

- Vidmakthåll materielsamarbete inom minröjningsområdet och sensorer (kompetensutbyte).
- Vidmakthåll utbildningssamarbetet (svenska officerare genomförs regelmässigt utbildning vid EUGERMIN (Minröjskola)/Belgien).
- Vidmakthåll övnings- och utbildningssamarbetet inom amfibieområdet.
- Utveckla materielsamarbetet inom amfibieområdet.

Norge

- Vidmakthåll övningsarbetet (ubåtsräddningsavtal finns innebärande bl.a. regelbundna övningar).
- Vidmakthåll materielutvecklingssamarbete (pågår inom CIS samt rbs 17).

Polen

- Vidmakthåll övningsarbetet (ubåtsräddningsavtal finns innebärande bl.a. regelbundna övningar).

¹⁵ SUCFIS: ett bilateralt samarbete med Finland avseende gemensam radarlägesbild

Ryssland

- Eftersträva etablering av ett ubåtsräddningsavtal länderna emellan (aktiviteten sker inom ramen för arrangemangsplanen).

Singapore

- Vidmakthåll MoU med Singapore om både utbildnings- och övnings-samarbete samt materielsamarbete.
- Vidmakthåll samarbetet inom minröjningsområde.
- Utveckla samarbetet inom ubåtsområdet.
- Undersök möjligheten att inleda Navy-Navy samtal.

Storbritannien

- Vidmakthåll övnings- och materielsamarbetet (bl.a. FOST, JMC).
- Vidmakthåll utbildningssamarbetet inom EOD och amfibie.
- Vidmakthåll ubåtsräddningsavtal och samarbete inom CIS.
- Genomför Navy-Navy samtal regelbundet.

Tyskland

- Vidmakthåll övnings-samarbetet inom ubåts- och ytstridsområdet.
- Vidmakthåll materielutvecklingssamarbete inom ubåtsområdet.
- Överväg att etablera Navy-Navy samtal.

Sydafrika

- Fullfölj pågående materielsamarbete inom vapenområdet (enligt regeringsbeslut).

Thailand

- Utveckla samarbetet inom ubåtsområdet

USA

- Vidmakthåll samarbete inom såväl övnings- utbildningsområdet som inom materielsamarbete (t.ex. övningsutbytet "Ubåt i västerled" och materielsamarbete avseende nästa generation ytstridsfartyg).
- Genomför Navy-Navy samtal regelbundet.
- Utveckla samarbetet inom amfibieområdet ("Wolf-Pac").

4.2.4 LUFT

Internationella samarbeten och utbyten skall inriktas mot att skapa förutsättningar för ökad interoperabilitet, där svenska luftstridskrafter skall kunna verka internationellt likväl som nationellt. Förmågan utvecklas bäst genom bi- och multilaterala samarbeten inom flera områden, både materiellt, operationellt och personellt, samt genom att skapa förutsättningar för en utvecklad interoperabilitet.

Kunskapsutbyte skall ske avseende interoperabilitet, metodik och teknik för utveckling av efterfrågade förmågor för internationella flygoperationer. Samarbeten

skall etableras för genomförande av internationella operationer. Vidare skall möjligheter skapas för växeltjänstgöring, utbildning, kurser och skolor för personal inom luftoperativ verksamhet, samt övningsutbyten av flygoperativ karaktär etableras.

Bilaterala och multilaterala kompetensutbyten, ”User Groups”, skall initieras och etableras mellan användare av gemensamma flygsystem och funktioner som JAS 39, NH 90 strategisk transport och lufttankning .m.fl.

Teknologiutbyte och samarbete fokuseras mot prioriterade områden genom deltagande i internationellt forsknings- och teknikutvecklingssamarbete, studier och arbetsgrupper.

USA

Fortsatt en viktig samarbetspartner inom flygområdet, framförallt vad gäller kunskapsuppyggnad, interoperabilitet, tekniköverföring och materielsamarbete.

- Fortsätta materiel- och forskningssamarbete, övningsmedverkan och utbyte inom personalområdet.
- Möjliggöra samordnande av resurser och ledning vid genomförande av internationella operationer.
- Genomföra och etablera övningsutbyten, bl.a. genom deltagande i s.k. ”Flag” övningar som ”Red Flag” (US) och ”Maple Flag” (Ca).
- Fortsätta tekniksamarbete och utveckling inom flygteknologiområdet.

Storbritannien, Nederländerna, Frankrike, Italien och Tyskland

Utgör de länder i Europa där största delen av nuvarande samarbete finns koncentrerat, framförallt kring interoperabilitetsfrågor.

- Fortsätta och utveckla internationellt samarbete, kravharmonisering, materiel- och forskningssamarbete samt övningsutbyte.
- Möjliggöra samordning av resurser och ledning vid genomförande av internationella operationer
- Fortsätta utvecklingen inom flygområdet av förmågor och teknik, bla genom ETAP.

Tjeckien, Ungern och Sydafrika

Utgör de länder som använder JAS 39 Gripen. Samarbeten fokuseras till gemensamma intresseområden kring Gripensystemet.

- Etablera samarbete kring JAS 39 systemets utveckling och utnyttjande, övnings- och personalutbyte samt logistik och underhåll.
- Initiera samarbete avseende interoperabilitet samt gemensamma internationella insatser.
- Initiera och etablera en ”User’s Group” med JAS 39 användarna.
- Studera möjligheter till genomförandet av gemensamma insatser.
- Etablera fördjupat samarbete inom utbildning, logistik och underhåll, forskning och teknikutveckling mm. med avsikten att effektivisera och merutnyttja resurser inom JAS 39 verksamheten.

Finland, Danmark och Norge

Omfattar framförallt samarbeten som grundar sig på bl.a. geografiska intressen, gemensamma materielprogram och operativa koncept.

- Fortsätt och fördjupa internationella samarbeten, bilaterala kompetensutbyten samt samverkan inom personalområdet och övningsutbyten.
- Etablera rutinmässig verksamhet som nyttjande av varandras flygbaser och resurser vid en eventuell nödsituation och utvecklande samarbetet inom flygtrafikledning och flygledning samt SAR.
- Samverka inom regionala intresseområden (tex. gemensamma övningsområden).

Övriga länder (Thailand, Saudiarabien, Singapore, Schweiz, Grekland, Bulgarien och Rumänien)

- Utgörs framförallt av länder som kan komma ifråga som framtida användare av JAS 39 Gripen. Insatser görs i första hand för att initiera och bygga upp potentiella samarbetsområden.
- Bibehålls och initiera samarbeten som omfattar materiell och operationell verksamhet, gemensamma insatser och operationer samt övnings- och personalutbyte i olika omfattning beroende på land, region och vald inriktning.

4.2.5 LOG

Försvarsmaktens inriktning, med fokus på en övergång till förband som ska kunna vara insatta internationellt eller i beredskap med mycket kort inställetid, ställer bl.a. krav på ökad interoperabilitet. Detta ställer i sin tur krav på en ökning, i omfattning, avseende internationell samverkan inom logistikområdet. Ökat internationellt samarbete i gemensamma projekt, standardisering och arbetsfördelning mellan nationer eller regioner blir allt viktigare. Det multinationella samarbetet inom logistikområdet genomförs i huvudsak inom ramen för olika logistikfora inom EU och NATO. Samarbetet inom EU:s ram sker i huvudsak för att hitta optimala logistiklösningar. Samarbetet inom NATO/PFF ram sker i huvudsak för att kunna uppfylla, men även påverka, uppställda interoperabilitetskrav både gentemot NATO och även EU, med bl a partnerskapsmål som verktyg. Sammantaget leder detta till att Estland, Danmark, Finland, Irland, Norge, Storbritannien, USA och Österrike är de viktigaste länderna att samarbeta med.

Estland, Lettland och Litauen

- Vidmakthåll stöd avseende ammunitionsövervakning och tekniskt systemstöd enligt regeringens årliga direktiv i regleringsbrevet.

Finland

- Utveckla samarbetet avseende utvecklingen av ett logistikkoncept för NBG där finska och norska delar ingår.

Norge

- Utveckla samarbetet avseende utvecklingen av ett logistikkoncept för NBG där finska och norska delar ingår. Norge har huvudansvaret för sjukvårdsdelen i detta koncept.

Storbritannien

- Initiera samarbete med syfte att få tillgång till Storbritanniens erfarenheter av offentlig privat samverkan.

USA

- Initiera samarbete med USA i syfte att få tillgång till erfarenheter av införandet av system för spårning av tillgångar, TAV (Total Asset Visibility).

4.2.6 *UND / SÄK*

Funktionen underrättelse- och säkerhetstjänst hanteras, m.h.t. sekretesskraven, i särskild ordning och behandlas ej vidare här. Se bl.a. Försvarmaktens skrivelse angående försvarsattachéorganisationens utveckling 2006-03-20, H/S 19443:80529.

4.2.7 *Hemvärn*

Dagens förändrade hotbild innebär stora förändringar i uppgifterna för hemvärdet i Sverige, Norge och Danmark. Detta gör att respektive land idag utvecklar nya förmågor för hemvärdet. Det är av stor vikt att Sverige tar del av den utveckling som sker i andra länder och då framförallt i våra grannländer.

Danmark och Norge

- Vidmakthåll utbyten med Danmark och Norge inom ramen för SKANDIA¹⁶ genom årliga möten på rikshemvärnschefs- och stabsnivå.
- Utveckla samarbete i syfte att genomföra gemensam övning med hemvärnsförband.
- Utveckla metoder för hur det framtida hemvärdet skall uppträda inom ramen för gemensam gränsövervakning.
- Vidmakthåll materiellt utvecklingssamarbete. Detta i syfte att efterfrågade produkter kan erhållas till en lägre kostnad och att materiel av gemensam natur som länderna redan innehar kan livstidsförlängas.

Estland, Lettland och Litauen

- Vidmakthåll utbytet inom ramen för hemvärnsverksamhet genom att elever bereds möjlighet att genomföra utbildning på HvSS samt utbyte mellan hemvärnsskolchefer.

¹⁶ Benämning på etablerat samarbete mellan Sverige, Norge och Danmark. Eventuellt kommer även Finland att delta i framtida möten.

Finland

- Utveckla samarbetet inom ramen för hemvärnets verksamhet genom att inbjuda Finland att delta i SKANDIA-möten

USA

- Vidmakthåll utbytet med U.S National Guard

4.2.8 CBRN¹⁷

Syftet med det internationella samarbetet inom CBRN-området är att dels skapa interoperabla CBRN-förband, dels att tillgodose insatsorganisationens behov av CBRN-skyddsförmåga. Inriktningen är att i första hand tillgodose behoven för NBG och i andra hand skapa interoperabla moduler i den förbandsstruktur som utvecklas ur NBC-komp 04, för att flexibelt kunna möta CBRN-skyddsbehov nationellt som internationellt.

Finland

- Utveckla samarbetet vad gäller CBRN-enheten i NBG.

Norge

- Genomför metodutveckling.

Danmark

- Vidmakthåll utbildningsutbyte (inom ATP 45 och NBC-Analyses).

Kanada

- Vidmakthåll materielsamarbetet (Medicinska motmedel, autoinjektorer, och fysiskt skydd – CB-resistenta fältuniformer).

Ryssland

- Fullfölj förhandlingar om ett MOU avseende forskningssamverkan inom C-området (aktiviteten sker inom ramen för arrangemangsplanen).

Storbritannien

- Vidmakthåll utbildnings- och utvecklingsfrågor (Lätta CBRN-grupper. Evalueringsfrågor, Table Top Exercises).

Tjeckien

- Vidmakthåll utbyte av CBRN-kompetens.

Tyskland

- Vidmakthåll materiel- och utbildningssamarbetet (mobila fältlaboratorier och saneringsmetoder).

¹⁷ Kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära ämnen.

Nato

- Delta i Joint Capability Group CBRN-Defence.
- Delta i Nato Standardization Agency (NSA inriktar arbetet i JCG CBRN).

EU

- Delta i EDA arbetsgrupper (under PT Protect) och forskningssamarbetet i de CEPA-project som migrerats från WEAG till EDA.

4.3 Internationellt materielsamarbete

Ingångsvärden:

I försvarspropositionen framgår att ”Sverige bör [...] främst söka samarbete när det gäller utvecklingsprojekt och forskning och teknikutveckling med länderna inom sexnationerssamarbetet (EDIR-FA), USA samt de nordiska länderna.¹⁸”

Materieförsörjning omfattar allt från studier, utveckling, anskaffning, vidmakthållande, vidareutveckling och avveckling av materiel och syftar primärt till att kostnadseffektivt försörja FM med den materiel och utrustning som erfordras.

Inriktning

Syftet med Försvarsmaktens internationella materielsamarbete är att:

- kunna utveckla interoperabla förband som skall kunna verka vid internationella insatser.
- dela kostnader för utveckling, anskaffning och vidmakthållande av materiel med annat land/länder.
- överföra och utbyta teknologi för att fortsatt kunna utveckla och livstidsförlänga kvalificerad materiel.
- bidra till att stärka den svenska försvarsindustriella basen genom exportstödsverksamhet.

Europeiska säkerhetsstrategin (ESS), Headline Goal 2010 och Requirement Catalogue 05 (RC05) redovisar behoven av medlemsstaternas bidrag till EUs kris- hanteringsförmåga. Det innebär bland annat utökade krav på snabbinsatsförmåga, strategisk transport och samordnade ledningsresurser, vilket i sin tur får återverkningar på materielområdet. Det internationella materielsamarbetet har därigenom, särskilt inom Europa, flyttat fokus från långsiktiga utvecklingssamarbeten mot samarbete för att nå nödvändiga förmågor och att fylla brister. Nya samarbetsformer som ”pooling”, ”leasing” och offentlig-privat samverkan utvecklas för att på ett kostnadseffektivt och snabbt sätt skapa önskade förmågor.

Där vi väljer att söka samarbeten med andra länder i långsiktiga utvecklingsprojekt behöver detta ske i termer av förmågor och med en tidshorisont i materielplaneringen som erfarenhetsmässigt bör sträcka sig 15-20 år framåt i tiden. Det är även nödvändigt att uttrycka utvecklings- och samarbetsbehov i förmågor i enlig-

¹⁸ Prop 2004/05:05, Kap. 7.6 Materieförsörjning, s. 129.

het med av EU etablerad terminologi. FM skall därför fortsätta att utveckla metoder som kommer att vara till stöd för deltagande i långsiktiga internationella samarbetsinitiativ inom ramen för gällande materielförsörjningsstrategi.

För att kunna nå en ökad långsiktighet är en viktig del att än närmare knyta studier och forsknings- och teknikutvecklingsområdet (FoT) till utvecklingen av förmågor inom det internationella samarbetet. Modeller prövas där identifierade samarbetsområden samordnas gentemot pågående eller tänkbara FoT-aktiviteter inom aktuellt område. Det av EDA initierade arbetet är ett exempel på initiativ som FM i samarbete med FOI och FMV skall stödja och implementera nationellt när så befinner lämpligt.

Internationella insatser är en av FM huvuduppgifter som ökar än mer i betydelse. Samarbetsområden som är aktuella har kortare tidshorisont och andra samarbetsformer än ovan redovisade utvecklingssamarbeten. Exempel på samarbetsformer är missionsanknutna inköpssamarbeten och deltagande i samarbetsformer för ”pooling” tex Strategic Airlift Interim Solution (SALIS). FM skall därför öka materielsamarbetet och utveckla nya samarbetsformer med de länder som FM planerar och genomför internationella insatser tillsammans med.

Försvarsbeslutet 2004 och de där beslutade reduceringarna i insats- och grundorganisationen medför ett överskott av modern materiel i FM. Motsvarande situation finns i andra länder. Som följd av detta har samarbeten mellan länder inletts där utjämning av nationella brister och överkapacitet i förmågor täcks genom utbyten. Detta är en kostnadseffektiv metod och denna typ av samarbeten bör utvecklas.

Det multilaterala samarbetet är för Försvarmakten ett viktigt medel för internationellt samarbete. Det bilaterala samarbetet har hittills varit den mest effektiva samarbetsformen vad gäller att identifiera och genomföra samarbetsprojekt.

Viktiga samarbetsländer är:

- USA; främst för teknologitillgång och interoperabilitet
- Storbritannien; delade kostnader och som ledare av internationella operationer
- Nordiska länderna, främst Finland
- Frankrike; ökad betydelse främst inom utvecklingen av flygteknologiområdet
- Nederländerna; främst inom mark, marinområdet och teknologiförsörjningsområdet

4.4 Exportstöd / exportfrämjande åtgärder

Ingångsvärden:

Försvarsmakten har av regeringen fått i uppgift att särskilt ”stödja svensk försvarsindustri genom exportfrämjande verksamhet inom ramen för gällande riktlinjer för svensk krigsmaterielexport”.¹⁹ Det grundläggande syftet med att främja

¹⁹ Förordning med instruktion för FM, SFS 2000:555, Ändring t.o.m. 2005:509, §4, punkt 6.

export av krigsmateriel är att säkerställa försörjning av materiel och kompetens till det svenska försvaret.²⁰ Exportstödsverksamheten bedrivs gentemot de länder med vilka industrin har eller eftersträvar affärsrelationer. Exportfrämjande verksamhet består dels av exportstöd som syftar till att hjälpa industrin att vinna kontrakt, dels av exportåtaganden som är ett resultat av bilaterala överenskommelser i samband med exportorder.

Inriktning

Försvarsmaktens stöd till försvarsindustrin har hittills varit omfattande och önskemålen från industrin visar en tydligt ökande trend. Industrins behov av stöd ökar samtidigt som Försvarsmaktens koncentration till huvuduppgifterna ökar. Detta innebär att de resurser som kan ställas till industrins förfogande för exportåtaganden successivt krymper. Möjligheten att lämna sådant stöd måste därför prövas i varje särskilt fall.

Att vårda ingångna samarbetsavtal och fullgöra gjorda åtaganden är det som är mest resurskrävande inom Försvarsmaktens internationella materielsamarbete och exportstöd, något som måste beaktas vid initiala exportstödsinitiativ.

4.5 Forskning och teknikutveckling

Ingångsvärden:

I försvarspropositionen framgår att ”Sverige bör [...] främst söka samarbete när det gäller utvecklingsprojekt och forskning och teknikutveckling med länderna inom sexnationerssamarbetet (EDIR-FA), USA samt de nordiska länderna.”²¹

Försvarsmaktens FoT omfattar forskning, analys och teknikutveckling fram till dess realiserbarheten i ett utvecklingsperspektiv i princip är tekniskt och ekonomiskt klarlagd. Försvarsmakten ställer FoT-uppdragen till främst FOI, FHS och FMV. Dessa löser uppdragen genom egen verksamhet eller sekundära beställningar till UoH, institut eller industriföretag nationellt eller internationellt. Avtal om internationell samverkan inom FoT sluts företrädesvis mellan uppdragsmyndighet och utländsk part efter samråd med Försvarsmakten och efter Regeringens medgivande.

Det övergripande målet med Försvarsmaktens FoT-verksamhet är att aktivt bidra till Försvarsmaktens reformering genom utveckling av nödvändig kunskap, kompetens och ny teknik i syfte att kunna:

- utveckla Försvarsmaktens förmågor och funktioner för lösande av uppgifter internationellt och nationellt samt att
- skapa handlingsfrihet för utveckling av förmågor mot nya uppgifter, villkor, hot och möjligheter.

²⁰ Fö 2004/1894/MIL, Kap 9 Exportstöd, s 32.

²¹ Prop 2004/05:05, Kap. 7.6 Materieförsörjning, s. 128-129.

Inriktning

Internationell samverkan inom forskning och teknikutveckling bör utvecklas i omfattning och göras allt mer effektiv i syfte att nå eftersträvd rationalitet. Dupliceringar av kunskaps- och kompetensutveckling bör begränsas.

Vid planering av bilateral samverkan inom försvarsinriktad forskning och utveckling med andra länder bör prioritet ges enligt följande:

Stort intresse:	Tyskland, Frankrike, Storbritannien och USA
Medelstort intresse:	Kanada, Italien, Nederländerna och Spanien
Intresse:	Finland och Norge

Vid planering av samverkan inom multilaterala fora ges EDA-samarbetet R&T hög prioritet. Samarbetet inom EDIR-FA R&T, ges hög prioritet bl.a. för att i samverkan med grupperingens länder förbereda förslag och inriktningar för europasamarbetet i EDA eller alternativ till detta.

Samverkan med NATO/PFF forskningsorganisationer, RTO, bör främst genomföras för att medverka i standardiserings- och interoperabilitetsutvecklande verksamhet.

4.6 Personalutbildning och bemanning

4.6.1 *Personalutbildning*

Förvarsmakten skickar personal på olika längre utbildningar i andra länder. Syftet med dessa utbildningar är att följa inriktningar från politisk- eller militärstrategisk nivå, följa överenskommelser med andra länder, ta hem kunskaper i olika bristkompetenser och kompetensutveckla individer.

Framtagande av nytt svenskt militärt skolsystem

Den ökade internationaliseringen inom personalutbildningsområdet utgör en central del för den fortsatta kvalitetssäkringen av Förvarsmaktens utbildningar. Kvalitetssäkringsarbetet skall följa Högskoleverkets kvalitetskriterier harmoniserad med den utveckling som sker i övriga Europa, en utveckling bland annat utifrån den s k Bologna- deklARATIONEN. Förvarsmaktens utbildningar skall utveckla det internationella perspektivet med samordning av till personalutbildningen relaterade internationella frågor med hjälp av en internationell benchmarking, omvärldsbevakning och ett ökat internationellt utbyte.

En ökad internationalisering utgör en viktig kvalitetsaspekt för att utbildningen skall kunna jämföras med internationella motsvarigheter, valideras och utvecklas. Internationellt perspektiv i utbildningen skapar förutsättning för fortsatt språkutveckling och kunskaper om andra kulturer.

Inriktningen är att sätta större fokus på det europeiska samarbetet samt att sträva efter att få ut fler yngre i utbildningsaktiviteter. En översyn skall göras för att se

om den utbildning FM ansvarar för kan genomföras mer effektivt och mindre kostsamt genom att sända personalen utomlands på motsvarande aktivitet.

I arbetet med att ta fram det nya militära skolsystemet är det viktigt att dra nytta av andra länders erfarenhet. Länder som ges prioritet är länder med motsvarande förutsättningar och utbildningssystem, främst de nordiska länderna, Nederländerna, Österrike, Schweiz och Irland.

Urvalskriterier för samarbete inom personalutbildning

Samarbetet skall ha förutsättningar för att uppfylla något eller flera av följande kriterier:

- Utveckling kopplat till Högskoleverkets kvalitetskriterier bl.a.:
 - Utveckling av lärarkompetens genom utbyte av lärare mellan olika högskolor och nationer
 - Utbyte av studenter mellan olika högskolor
 - Utbyte av övrig personal
 - Utbyte av kurslitteratur och kursinnehåll
- Utveckling av interoperabilitet enligt NATO standardiseringsnormer
- Utveckling av kostnadseffektivitet genom att utnyttja den internationella utbildningsarenan
- Delta i bi- och multilaterala övningar och samverkansprojekt
- Deltagande i olika utbildningsrelaterade nätverk t ex inom NATO

4.6.2 Internationell bemanning

Ingångsvärden

Försvarsmaktens internationella bemanning grundas på faktorerna; förmågeutveckling, funktionsutveckling, materielutveckling, kompetensutveckling samt i vissa fall behovet av insyn och möjlighet till påverkan. Svensk personal på inflytelserika befattningar är ett viktigt instrument.

Inriktning

EUMS inklusive Civil-Militära Cellen

Från utgångspunkten insyn och påverkan bör enheterna *Policy & Plans, Operations & Exercises* och *Civil-militära cellen* prioriteras högst, i andra hand *Intelligence* och därefter övriga enheter.

EUs permanenta cell vid SHAPE utgör EUMS förbindelsearrangemang med NATO på strategisk nivå. Bemanningen av EU cellen vid SHAPE sker inte utifrån någon förutbestämd kvotafördelning mellan medlemsstaterna. Ur svenskt perspektiv är en befattning vid cellen mycket värdefull då den ger fördjupad insyn i NATO-systemet och i pågående och planerade insatser.

Strävan bör vara att nominera kandidater till de högsta befattningarna, såsom stabschef (COS), ställföreträdande stabschef (DCOS) eller chef för Civil-militära

cellen då dessa tjänster ger bäst möjligheter till insyn och påverkan. Utifrån ett kompetensutvecklingsperspektiv är det viktigt att bemanna även befattningar på handläggarnivå och lägre chefsnivåer, såväl för att återföra kompetens till Försvarsmakten som för att erhålla erfarenhet för att komma ifråga för befattningar på högre nivå inom EU-strukturen. Det är därför av stor vikt att svenska officerare bereds möjlighet att tjänstgöra på olika nivåer och strävan bör vara att ha svenskar på cirka 10 befattningar vid EUMS.

EU Staff Group för operation ALTHEA vid SHAPE

EU Staff Group (EUSG), vid *EU Operational Headquarters* (OHQ) vid SHAPE utgör kärnan av den strategiska ledningen av operation ALTHEA i Bosnien. Sverige bemannar för närvarande chefs- och assistentbefattningarna. Sverige bör sträva efter bemanning av någon befattning inom EUSG så länge operationen pågår.

Förbindelseofficerare

Försvarsmakten har för närvarande förbindelseofficerare på resebasis vid tre militärstrategiska högkvarter, *Operational Headquarters* (OHQ), som anmälts till *EU Force Catalogue*. Dessa är de OHQ som anmälts av Storbritannien, Frankrike och Tyskland. På operativ nivå, vid *Force Headquarters* (FHQ), har Försvarsmakten för närvarande inga förbindelseofficerare. Utvecklingen av EUs militära ledningsstruktur och inte minst beredskapskrav, kommer sannolikt leda till behov av förbindelseofficerare även till FHQ. Förbindelseofficerarna fyller en viktig roll för att erhålla insyn, kunna påverka tidigt i processen, knyta kontakter, samt förbereda och initiera åtgärder från svensk sida.

EDA

European Defence Agency (EDA). Sverige anser att EDA skall vara kapacitetsdrivet och från den utgångspunkten bör befattningar inom *Capability Directorate* eftersträvas. Från materieförsörjningssynpunkt är även *Armaments Directorate* intressant då detta direktorat sannolikt kommer att spela en väsentlig roll i att etablera multilaterala materielprojekt.

Militär kompetens i EDA erfordras främst i *Capability Directorate* och ambitionsnivån bör vara att officerare erhåller befattningar i första hand som generalist eller inom ledningsområdet och i andra hand inom övriga områden. Försvarsmakten bör också eftersträva att bemanna någon befattning i *Armaments Directorate*.

NATO/PfP

Från och med sommaren 2006 kommer Sverige att ha tio officerare arbetande i NATO permanenta ledningsstruktur som internationella officerare. Befattningarna är främst inriktade mot insyn i interoperabilitetsfrågor, förmågeutveckling, strategisk utveckling och implementering av vissa samarbetsprogram inom ramen för Partnerskap för Fred. M.h.t. den grundläggande betydelsen av standardisering och möjligheten att få tillgång till Nato STANAGS, bör Sverige eftersträva att få en plats i Nato Standardisation Agency (NSA).

Partnerofficerare i NATO:s permanenta ledningsstruktur, s k PSE-officerare
Befattningar i *Partner Staff Elements* (PSE) bör väljas utgående från svenska intressen att få insyn i ledning av operationer, områden med bäring på interoperabilitet och därtill kopplad kapacitetsutveckling, snabbinsatsförmåga, strategisk utveckling och implementering av vissa samarbetsprogram inom ramen för Partnerskap för Fred. Försvarsmakten kommer att noggrant följa utvecklingen av arbetsförhållandena för PSE-officerare och kontinuerligt ompröva sitt PSE-bidrag utifrån detta samt strategiska aspekter.

Operational Capabilities Concept Evaluation & Feedback

Från och med sommaren 2006 kommer Sverige att bemanna OCC-befattningar i NATO:s permanenta ledningsstruktur. Utöver detta bör Försvarsmakten sända officer till OCC-befattning vid Maritime Component Command HQ Northwood, om tillfälle ges. Generellt sett bör staber underställda *Joint Forces Command HQ* i Brunssum prioriteras.

Nationell förbindelseofficer vid ACT Headquarters

Allied Command Transformation (ACT) är den strategiska stab inom NATO som driver alliansens transformation. För Försvarsmaktens utveckling är det väsentligt att kunna följa utvecklingen inom NATO. Insyn i verksamheten vid ACT är värdefull för Försvarsmakten och möjligheten till en förbindelseofficersbefattning bör tillvaratas. Framställan har gjorts till regeringen.

SHIRBRIG

Sverige deltar sedan flera år i den multinationella snabbinsatsstyrkan för FN-insatser (SHIRBRIG). Samarbetet syftar till att inom trettio dagar kunna ställa upp förband av brigads styrka till FNs förfogande. Försvarsmakten bemannar för närvarande en befattning vid den permanenta staben (PLANELM) i Høvelte, Danmark. Försvarsmakten anser att stabens permanenta del inte bör utökas och att det svenska bidraget även framgent bör vara bemanning av en befattning.

US CENTCOM

US Central Command, (CENTCOM) är ett av USAs regionala kommandon och ansvarar bland annat för att leda insatserna i Afghanistan och Irak. Försvarsmakten bemannar för närvarande två befattningar som samverkansofficerare vid CENTCOM i Tampa, Florida. Befattningarna är föranledda främst av Sveriges insats i Afghanistan (ISAF). Närvaron vid CENTCOM ger också möjlighet till inhämtning av för Högkvarteret värdefull information. Strävan bör därför vara att även framgent säkerställa svenska befattningar på nuvarande nivå vid CENTCOM.

US JFCOM

US Joint Forces Command, (JFCOM) är den stab som i den amerikanska försvarsmakten bland annat ansvarar för utvecklingen av den amerikanska motsvarigheten till Nätverksbaserat försvar (NBF). Försvarsmakten bemannar en befattning vid JFCOM i Norfolk, Virginia, som stödjer utvecklingsarbetet samt är förbindelseofficer mellan Försvarsmakten och den amerikanska försvarsmakten i

dessa frågor. Strävan bör vara att även framgent säkerställa nuvarande och ytterligare svenska befattningar vid US JFCOM. Framställan har gjorts till regeringen.

4.7 Internationellt miljösamarbete

Försvarsmaktens internationella försvarsmiljösamarbete grundar sig på uppdrag i regleringsbrevet. Därutöver har samarbetsavtal inom försvarsmiljöområdet slutits med USA, Ryssland och de nordiska länderna. Vidare genomför Försvarsmakten försvarsmiljöprojekt finansierade av Utrikesdepartementet. Det internationella försvarsmiljöarbetet sker i nära samråd med Försvarsdepartementet och Utrikesdepartementet.

På det generella planet skall Försvarsmakten inleda, vidmakthålla eller vidareutveckla försvarsmiljöarbetet med länder och organisationer i enlighet med gällande regleringsbrev. Beträffande övriga samarbeten, som inte har sin tydliga grund i regleringsbrevet eller andra internationella överenskommelser, tillkommer optionen att avveckla försvarsmiljösamarbete.

Baltic Sea Region Defence Environmental Co-Operation (BALTDEC) även kallat Riga-initiativet

- Genomföra försvarsmiljösamarbete i enlighet med uppdrag i regleringsbrevet.
- Stödja Försvarsdepartementet avseende arbetet i det informella sekretariatet.

Riga-initiativet är ett multilateralt samarbete på försvarsmiljöområdet omfattande alla Östersjöstaterna samt USA, Storbritannien, Rumänien och Georgien. Eftersom den politiska grunden nu är skapad förutsätts fokus skiftas mot konkreta försvarsmiljösamarbetsprojekt m.m. Av den anledningen är Försvarsmaktens (i samverkan med FOI och FMV) deltagande i samarbetet en förutsättning för att regeringens ambitioner med samarbetet skall kunna uppnås.

Nordiska länderna

- Vidareutveckla försvarsmiljöarbetet.
- Genomföra försvarsmiljöarbetet i enlighet med slutet samarbetsavtal.

Samarbetet kommer till uttryck i regelbundna möten mellan länderna på högkvarternivå och kan omfatta såväl informations- och erfarenhetsutbyte som konkreta samarbetsprojekt. Därutöver förutsätts länderna enligt *Samnordisk agenda 21 för försvarssektorn* (Regleringsbrevet, bil. 5) ”Ta initiativ till och genomföra internationellt samarbete på miljöområdet.”

Samarbete inom EU

- Stödja Regeringskansliet i enlighet med regleringsbrevet.

Samarbetet omfattar idag deltagande i DEFNET (*European Union Member States' Ministries of Defence Environmental Network*), som är ett informellt försvarsmiljönätverk på expertnivå, som Sverige tog initiativ till 2001. Nätverkets syfte är att möjliggöra utbyte av information och erfarenheter, diskussioner om hur EU:s

miljölagstiftning påverkar den militära verksamheten, utveckling av gemensamma ståndpunkter i försvarsmiljöfrågor, m.m. Försvarsmakten deltar i samarbetet tillsammans med Försvarsdepartementet.

Samarbete inom NATO

- NATO Committee on the Challenges of Modern Society (CCMS): Upprätthålla försvarsmiljösamarbetet med CCMS på lägsta nivå (vara med på sändlistan - delta vid intresse/behov).
- NATO Environmental Protection Working Group (EPWG): Upprätthålla försvarsmiljösamarbetet med EPWG.
- NATO Environmental Training Working Group (ETWG): Avveckla försvarsmiljösamarbetet med ETWG.

Samarbetet med ovanstående fora var under 1990-talets senare del relativt omfattande och Försvarsmakten hade god nytta av det. Under senare år har samarbetet minskat i frekvens, vilket främst beror av att nyttan minskat. Det finns ändå anledning att bevaka utvecklingen inom särskilt EPWG, eftersom detta fora diskuterar frågor rörande bl.a. STANAG på försvarsmiljöområdet samt försvarsmiljöfrågor relaterade till internationella insatser.

USA

- Genomföra försvarsmiljösamarbetet i enlighet med regleringsbrevet.
- Upprätthålla försvarsmiljösamarbetet i enlighet med slutet samarbetsavtal.
- Fullfölja inlett forskningssamarbete i enlighet med slutna avtalstillägg.

Försvarsmakten har tillsammans med USA genomfört sex samarbetsprojekt (avtalstillägg) och f.n. pågår ytterligare två sådana projekt. Projekten har främst berört forskningssamarbete samt utbildningshjälpmedel. Därutöver har ett tiotal samarbetsprojekt genomförts i Baltikum sedan 1997. De forskningsrelaterade projekten rör sig i vetenskapsområdets framkant och kan därför föra med sig kunskaper av stor nytta för Försvarsmakten. Samarbeten beträffande Baltikum löses däremot bäst genom deltagande i Riga-initiativet. Samarbete beträffande andra länder kan dock komma i fråga, t.ex. Ukraina. Ett nytt samarbetsavtal är slutet mellan Försvarsmakten och *Department of Defense* i USA, vilket är en förutsättning för det forskningssamarbete som f.n. pågår. Avtalet öppnar även upp för annat samarbete.

Ryssland

- Vidareutveckla försvarsmiljösamarbetet.
- Upprätthålla försvarsmiljösamarbetet i enlighet med slutet samarbetsavtal.

Ryssland tillhör de av Regeringen prioriterade länderna. Ett samarbetsavtal slöts 2002, vilket ännu inte lett till något konkret samarbetsprojekt. Ambitionen bör vara att få till stånd ett samarbetsprojekt med Ryssland på försvarsmiljöområdet. Främsta motivet ligger i det att Ryssland är prioriterat.

Ukraina

- Vidareutveckla försvarsmiljösamarbetet.
- Fullfölja inlett försvarsmiljösamarbete på uppdrag av regeringen.
- Sluta samarbetsavtal med Ukrainiska Försvarsministeriet på försvarsmiljöområdet.

Ukraina tillhör de av Regeringen prioriterade länderna. Ett samarbetsprojekt har inletts med Ukraina, vilket kommer att slutföras under 2006. Ambitionen bör vara att skapa ytterligare samarbetsprojekt samt sluta ett långsiktigt samarbetsavtal på försvarsmiljöområdet. Främsta motivet ligger i det att Ukraina är prioriterat.

Baltikum

- Uppmuntra och stödja fortsatt utveckling inom försvarsmiljöområdet i de baltiska länderna.

Samarbete inom ramen för Sveriges bilaterala utvecklingsamarbete med Central- och Östeuropa samt det s.k. suveränitetsstödet till bl.a. de baltiska länderna är avslutat. Således förutsätts samarbete fortsättningsvis ske på samma basis som med andra grannländer. Det finns dock anledning att följa upp det stöd som tidigare lämnats, dels för att uppmuntra och stödja utveckling av tidigare lämnat stöd, dels för att bättre kunna tillvara och vidareutveckla den kompetens inom säkerhetssektorsreform (SSR) som upparbetats. Det här stödet bör lämnas på lägsta kostnadsnivå (mejlstöd) och kan till stor del lösas inom ramen för Riga-initiativet.

Södra Kaukasus

- Fullfölja inlett försvarsmiljösamarbete på uppdrag av regeringen.

I regleringsbrevet 2006 framgår att Försvarsmakten skall bistå Regeringskansliet med SSR-arbetet och Södra Kaukasus omnämns som ett sådant relevant område. Det samarbetsprojekt på försvarsmiljöområdet som Försvarsmakten genomför i samarbete med Estland och Georgien är ett uttryck för sådant bistånd.

4.8 Internationell frivilligverksamhet

Försvarsmaktens internationella samarbete vad avser de frivilliga försvarsorganisationerna grundar sig på uppdrag i regleringsbrevet: "Försvarsmakten skall medverka till att de frivilliga försvarsorganisationerna ges möjlighet att stödja utvecklingen av frivillig försvarsverksamhet i Ryssland och Ukraina. Detta skall ske genom samordnade projekten mellan organisationerna i avsikt att uppnå en god kostnads- och verksamhetseffektivitet. Projekten skall samordnas med det övriga säkerhetsfrämjande samarbete som Sverige bedriver med nämnda länder. Samarbetet med Estland, Lettland, Litauen och Polen skall vara ett samarbete EU-stater emellan, varför inriktningen är att de frivilliga försvarsorganisationerna i sin nuvarande form i dessa länder skall börja avvecklas 2005 för att helt kunna avslutas 2006."²²

²² RB 2006, not 28, s 14.

Detta innebär att de frivilliga försvarsorganisationernas verksamhet i de baltiska staterna samt Polen skall övergå till normalt grannlandssamarbete utan särskilda medel från FM. FM skall stödja detta normala grannlandssamarbete som samordnare vad avser dessa länders kontakter med de frivilliga försvarsorganisationerna.

Danmark

- Initiera samarbete vad avser frivilligförsvarsverksamhet i syfte att underlätta normalt grannlandssamarbete för de svenska frivilliga försvarsorganisationerna samt möjliggöra för elevutbyte mellan länderna.

Estland, Lettland, Litauen, Finland, Norge och Polen

- Vidmakthåll samarbetet vad avser frivillig försvarsverksamhet i syfte att underlätta normalt grannlandssamarbete för de svenska frivilliga försvarsorganisationerna samt möjliggöra för elevutbyte mellan länderna.
- Genomföra erfarenhetsutbyte med den finska och norska huvudstaben vad avser frivillig försvarsverksamhet i syfte att kunna samordna frivillig försvarsverksamhet och kursutbud.
- Utveckla samarbetet med Polen vad avser verksamhet i Ukraina så att en oönskad konkurrenssituation ej uppstår.

Ryssland och Ukraina

- Utveckla samarbetet vad avser deras behov av utbildning och stöd från de frivilliga försvarsorganisationerna, genom Staff Talks med Ryssland och Ukraina. Syftet med detta deltagande är att av FM avdelade medel utnyttjas så att god kostnads- och verksamhetseffektivitet uppnås.

4.9 Rustningskontroll

Försvarsmakten skall ha en hög ambition avseende utveckling av rustningskontrollförmågan och på sikt etablera former för nationell utbildning, vilket i dag saknas, inte minst mot bakgrund av det nya uppgiftsspektrum som möter svensk personal i utlandsstyrkan. Utbildningen skulle på sikt kunna erbjudas utländska elever i syfte att sprida svensk syn på rustningskontroll och svenska värderingar.

För motiv till inriktning samt utförlig beskrivning av Försvarsmaktens åtaganden inom rustningskontroll se skrivelse ”HKV 2005-10-18 01 800:72037 Inriktning av FM rustningskontrollverksamhet”.

Wiendokumentet 1999

Försvarsmakten skall ha en fortsatt hög ambition för Wiendokumentet 1999 samt, enligt inriktning från Regeringskansliet, bibehålla nuvarande geografiska inriktning av inspektioner och utvärderingar, nämligen länder i f.d. Sovjetunionen. Försvarsmakten skall fortsatt delta i den årliga besöksverksamhet som pågår inom ramen för Wiendokumentet.

Fördraget om observationsflygningar

Försvarsmaktens ambition inom Fördraget om observationsflygningar skall på sikt sänkas. Svenska observationsflygningar enligt kvot bör delas med annan fördragsstat, vidare skall bilaterala övningsflygningar inte genomföras i större utsträckning än vad som krävs för att möjliggöra de egna kvotflygningarna. Försvarsmakten skall undvika ytterligare investeringar i Tp100A, främst installering av ytterligare sensorer utöver redan installerad kamera.

Förhandlingsstöd

Försvarsmakten skall inrikta deltagande i förhandlingsdelegationer mot sådan förhandling där särskilda försvarsmaktsintressen måste bevakas, t.ex. vid diskussion om förbud av, och inskränkningar i, användningen av Försvarsmaktens vapensystem, internationella åtaganden som innebär merkostnader eller hävande av försvarssekretess samt implementering av ingångna internationella avtal. I övrigt skall Försvarsmakten prioritera konsultativt stöd inför förhandling framför aktivt deltagande.

Massförstörelsevapen, exportkontroll och icke-spridningsregimer

Försvarsmakten skall ha en hög ambition avseende exportkontroll och icke-spridningsregimer. Det är av särskilt intresse för Försvarsmakten att delta i internationell verksamhet där man övar eller genomför insatser för att förhindra spridningen av massförstörelsevapen.

4.10 Minhantering

Begreppen minhantering, Mine Action och Humanitarian Mine Action, är synonyma. De innebär följande fem verksamheter för minor och andra explosiva lämningar efter krig (ERW): 1) Utbildning om riskerna; 2) Rekognosering, protokollföring, varning och röjning; 3) Stöd till offer; 4) Förstöring av lager samt; 5) Befrämja förbud m.m. mot användning av minor och annan ammunition som ger ERW. Verksamheterna P 4 och 5 ligger inom ramen för nedrustning och rustningskontroll och framgår under p 4.9.

FM har inom p1-2 två huvudintressen, dels insatsförbandens utveckling och interoperabiliteten med EU och NATO, dels ansvaret för och utvecklingen av SWEDEC, Sveriges nationella kompetenscentrum för ammunitions- och minröjning. I det senare fallet så är bl.a. Polisen och Räddningsverket som operatörer viktiga samarbetspartners, för såväl nationell som internationell verksamhet. Därutöver så är FM den enda operatören i Sverige som såväl utvecklar som genomför sjöminröjning och ammunitionsröjning i maritim miljö. Sverige och FM inkluderar detta inom begreppet minhantering. Här är bl.a. Polisen, Kustbevakningen och Räddningsverket viktiga samarbetspartners.

FM skall inom område 2 vara fullt interoperabl med EU och NATO samtidigt som förband i utlandsstyrkan skall kunna genomföra verksamheten enligt IMAS (FN:s standarder). Syftet är att om möjligt bara behöva genomföra röjning en gång på respektive plats.

Den fortsatta utvecklingen inom område inriktas främst mot kvalificerad ammunitionsröjning, dvs. CBR(N) ammunition samt röjning av IED. När det gäller IED så är hela kedjan från ren underrättelsetjänst till implementering av lessons learned nödvändigt att utveckla. Vidare bör metoder, utrustning m.m. utvecklas för såväl informationsinhämtning som röjning på avstånd utvecklas för främst IED och minor. Samarbetet inom NATO POW-DAT är här av särskild betydelse.

Pågående samarbete inom EOD IS samt ITEP²³ utvecklas enligt särskilda regeringsbeslut.

²³ International Test and Evaluation Program for Humanitarian Demining